

לימוד משיב רוח

דרכי הוראה והעברה -
כלי עזר להכנת שיעור

מחשבה מקדימה

- * בחרו שלושה תלמידים שונים
- * מהכיתה שלכם, והאזינו לקריאת
- * הפסוקים שלוש פעמים,
- בכל פעם דרך עיניו של אחד מהם.
- * מה התחדש לכם בכל קריאה כזאת?
- * כיצד לדעתכם יגיב כל אחד מהם למקור?
- * באיזו דרך תוכלו לחבר כל אחד מהם למקור?

שאלות לפתיחה

- * מה לב המקור שאליו השיעור מכוון?
- * איך נזמין את התלמידים פנימה,
- למפגש עם המקור?
- * איזו עשייה קרובה ללב התלמידים
- שלכם ומעוררת אותם בדרך כלל?
- (דיון / יצירה / משחק)
- * כיצד תעוררו למחשבה שנוגעת
- ללב השיעור, ולרעיון שיעלה מהמקור?

מפגש ראשוני עם המקור

- * איך כדאי שיפגשו את המקור בפעם
- הראשונה? (יחד / לבד בשקט / בהצגה)
- * האם יש צורך בהנגשת המקור?
- האם יש רקע חיוני להבנתו?
- * מה השאלות שילוו את התלמידים
- לאחר הקריאה?
- * מה התחושות שיתעוררו במהלך הקריאה?

לימוד משיב רוח

דרכי קריאה ולימוד -
לימוד בטרם הכנת השיעור

קריאה

2 האם יש כאן צורך בידע
מקדים? מה יעזור להבנה
מיטבית של המקור?

3 במהלך הקריאה
נסו לשים לב: מה
אתם מדגישים?

1 קראו את המקור, ואז ספרו
לעצמכם את תוכנו במילים
פשוטות ככל האפשר.

5 האם בתום הקריאה
נותרו שאלות לא
פתורות?

4 האם ניתן לזהות
חלוקה כלשהי
במקור?

הקשר ושפה

2 מה ההקשר שבו נמצא
המקור? באיזה אופן מאיר
ההקשר את המקור? האם
יש מילים או ביטויים
שמשכו את ליבכם מיד?

1 מה מייחד
את המקור הזה?
(שפה, צורה, הדפסה ועוד)

4 אילו הייתם כותבים
את המקור בלשונכם,
מה היה הולך לאיבוד?
מה הייתם מרוויחים?

3 האם יש עולם
דימויים מסוים
שנוכח כאן?

דמויות

3 מה ידוע לכם על
ההשקפות והתחושות של
הדמויות, וכיצד זה מאיר
את המקור?

4 האם ניתן להתחקות
אחר המניעים הפנימיים
של כל דמות?

1 מי הדמויות הקשורות
למקור או נמצאות בו?
אפיינו אותן: היכן חיו,
מתי ועוד.

5 מה הייתם עושים
לו הייתם נמצאים
במעמד הזה?

2 במהלך הקריאה
נסו לשמוע את
קולותיהן של הדמויות
בראש שלכם.

מפגש מעמיק עם המקור- התבוננות

- * מדוע 'שווה' לתלמידים שלכם להקדיש לטקסט קריאה נוספת?
- * מה עשוי להתחדש במהלך הקריאה השנייה של המקור?
- * כיצד נאפשר לתלמידים קריאה מעמיקה יותר?
- * הזמינו את התלמידים לתמצת את המקור למשפט אחד או לתרגם את לב המקור ללשונם.

סגירה שהיא פתיחה

- * חזרו לנקודת המוצא של השיעור. מה תרצו שיתחדש בכיתה בעקבות המפגש עם המקור?
- * איזו קומה נוספת הייתם רוצים לבנות על גבי מה שנבנה כאן?
- * אילו פערים נותרו גם אחרי הלימוד המשותף? לאילו אופני למידה חשוב יותר להקדיש זמן כעת? (יצירה? דיון? דמיון? ניתוח? אחר?)
- * מה הייתם רוצים שילווח אתכם הלאה, עם הפרידה מהמקור הזה?

שאלות להפנמה

- * איזו תגובה המקור הזה עשוי לעורר? (כעס והתנגדות? עניין? חיבור והזדהות? שמחה?)
- * באיזה אופן מקור זה נוגע לחיי התלמידים שלכם?
- * אילו המקור היה אדם חי, איזו שיחה היה אפשר לנהל איתו?
- * האם המקור מזמין לעשייה או יצירה כלשהי שהייתם רוצים לעורר בכיתה?
- * לאילו מחוזות פנימיים ניתן לשאול את המקור הזה לדעתכם?

ממדי מקום וזמן

- 1 נסו לזהות ולאפיין את המקום והזמן: האם זהו מקום ממשי? האם משך הזמן ריאליסטי?
- 2 מה עוד מתרחש בזמן הזה או במקביל אליו?
- 3 האם המקום מופיע בהקשרים נוספים המוכרים לכם?
- 4 מה אתם יודעים על המקום הזה היום?
- 5 מה מוסיפה ההתייחסות למרכיבים הללו להבנת המקור?

אסרף

- 1 איזו כותרת הייתם נותן למקור?
- 2 אילו הייתם מתמצתים את המקור לשני משפטים, מה הם היו?
- 3 נסו להרגיש: מה נשאר איתכם אחרי המפגש עם המקור?
- 4 איך הייתם בוחרים 'להגיב' למקור הזה?
- 5 באילו נושאים או מקורות נוספים כדאי ללמוד ולהעמיק בעקבות לימוד המקור?
- 6 אילו שאלות חדשות עולות בכם בעקבות לימוד המקור?

"וְכַאֲשֶׁר תִּקְוֶה מִן הַסֵּפֶר,
תְּחַפֵּשׂ בְּאֶשֶׁר לְמִדָּתְךָ
אִם יֵשׁ בּוֹ דְבַר אֲשֶׁר תּוּכַל לְקַיְּמוֹ"
(מתוך אגרת הרמב"ן לבנו)

תכנית 'לב לדעת', מיסודו של החמ"ד, רואה את הלמידה כמאפשרת צמיחה. אנו מאמינים כי למידה שלמה היא למידה המחוברת אל ליבו של הלומד, משפיעה על חייו ומגדילה אותו. אנו מאמינים בכוחם של הידע והלמידה להיות משמעותיים, בעלי ערך ורלוונטיים עבור הלומדים.

לב לדעת | <http://www.levladaat.org/> | atarlevladaat@gmail.com

כתיבה: הודיה הר שפי ורוני אלדד | עריכה לשונית: יערה פריד